

Zanimivosti iz rastlinstva

Dišave iz drevja

Na meji Abesinije v Afriki leži Somalija. Otroci zamorcev te pokrajine in starši njihovih očetov in mamic gredo često v gozd in nabirajo gumijasto snov miro, to je kose debelo strjenega soka, ki se izceja iz vlaken nekega drevesa. Ta lepljiva snov diši tako dobro in opojno, da jo cenijo ljudje že izza najstarejših časov (tudi sv. Trije kralji so prinesli malemu Jezusu zlata, kadila in mire). Že v starem veku je bila ta dišava zelo priljubljena pri Feničanih in Egipčanih. Dežela te blagodišeče snovi je, če jo gledamo iz abesinskih pokrajin in vzhodne obale, zelo pusta; toda takoj za gorami v bližini obale so najlepši gozdovi, aloje in akacije rasto tam in razširjajo izredno prijeten vonj.

Dežni plašč iz palmovih vej

Palme, ki rastejo na otoku Palan v Južnem morju, imajo tako velike liste, da si napravijo otroci iz njih kapuce in pokrivala, ki jih ščitijo pred dežjem. V ta namen si najraje izbere liste palme »betel« in če ti po daljši uporabi niso več za rabo in propuščajo dež — potem nesreča ni tako velika zakaj na bližnjem drevesu dobe takoj lahko nov dežni plašč.

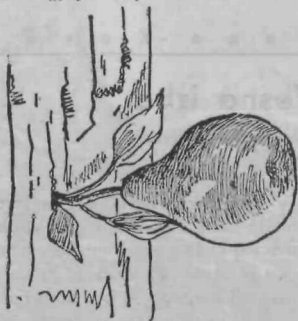
Rastline kot šolske potrebščine

V šolah pokrajine Malabar v Indiji uporabljajo rastline in sadeže zelo pogosto pri šolskem pouku. Petletni Malabarec se nauči črk in števil na ta način, da jih riše s kazalcem na tla, posuta z rižem. Pozneje se uče vdolbstvi pisavo v velike palmove veje z železnimi klinčki. Ukovino za šolski pouk plačujejo starši z bananami, rižem in drugimi sadeži, ki jih nudi tam narava v izobilju. V Srednji Indiji raste drevo, ki kaže zelo zanimive električne pojave. Če se ga dotaknemo, nas udari elektrika, ki je nakopičena v njem. Če pa hodimo v krogu okoli njega s kompasom v roki, odklanja elektrika mag-

netno iglo. Za preučevanje nauka o elektriki je najbolje, če to opravimo v opoldanskih urah, ker je takrat drevo najbolj električno; v deževnem vremenu pa ni v njem niti malo elektrike. Vse živali se ga radi tega njegovega svojstva izogibajo.

Nagajiva hruška

Nekemu sadjarju v Augsburgu v Nemčiji je hruška naredila zabavno šalo, da je zrasel sad, namesto na veji, kar naravnost iz debla v višini 80 cm od tal (glej sliko!)

Najmanjši paradižniki

Na sadni razstavi, ki je bila pred kratkim odprta na Dunaju, so videli obiskovalci paradižnike, ki niso bili večji od jagod grozdja, in velikanske grozde iz Florence v Italiji, katerih eden je tehtal 3 in pol kilograma.

Nenavaden spomenik

Da gradimo slavnim ljudem in včasih celo živalim spomenike, je vsem znano; toda samo v Ameriki se lahko zgodi, da postavijo spomenik tudi jablani. Bilo je pa to takole: Nekoč je hodil neki škotski naseljenec z imenom John Machintosh po svoji farmi ob reki St. Lorencu v Kanadi. Zagledal je grm, kakršnega dotlej še ni bil nikdar videl. Bil je podoben jablani. Čez nekaj let je zrasel grm v veliko drevo, pričel je spomladati cveteti in je v jeseni obrodil. En sam velik, rdeč sadež je visel na njem, tako lep, da še nikoli takšnega. Farmer je zasadil mladike tega drevesa in jih nekaj poklonil tudi svojim sosedom. Ta nova rdeča vrsta jabolk je

dobila ime »Rdeči Machintosh« in pričeli so jo gojiti po vsej Kanadi. Ko je pred leti to prvotno drevo pogorelo, so mu postavili tamošnji naseljenci in sadjarji na istem mestu lep spomenik.

Drevesa in blisk

Gotovo ste že vsi slišali, da ne smemo ob nevihti nikoli iskati zavetja pod drevjem. Londonski botanični (rastlinski) zavod je napravil letošnje poletje poskuse, da bi ugotovil, v katera dre-

vesa najraje trešči in v katera trešči manj rado. Prišli so do zaključka, da so v tem oziru zelo nevarna drevesa hrasti, smreke in bori; medtem ko je bukev manj nevarna. Pokazalo se je namreč, da se je blisk izogibal bukev in brez, najbolj privlačni za strelo pa so bili hrasti in bresti. Dokaj poredko pa je treščilo v pinije, vrbe in jeseni. Navzlic temu pa je najbolje, če se v nevihti izognemo vsakega drevesa in ne iščemo, kadar treska, zavetja niti pod brezami in bukvami.

T o n e K o v a č

Tesna izba

(Bolgarska šaljivka)

V bolgarski vasici Vari je živel kmetič Ciril z ženo in tremi otroki v kočici, ki je imela eno samo izbo.

Ko je ženin oče umrl, je prišla v hišo tudi njegova vdova, mati naše kmetice, in ni hotela več proč.

Seveda je vladal v hiši radi tega večer prepir od ranega jutra pa do pozne noči.

Ciril je potožil svoje gorje vaške-mu duhovniku.

»Tesno je v moji izbi,« mu je dejal, »dajte, pregovorite našo dobro starko, da se bo vrnila spet na svoj dom!«

Duhovnik mu je storil to uslugo, toda starke nikakor ni mogel pregovoriti; vsaka njegova beseda je bila kakor bob ob steno, starica ni hotela več iz hiše.

»Kaj naj počnem?« je žalostno tarnal kmetič.

»Ali imaš tele?« je vprašal duhovnik.

Kmetič je pritrdil.

»Vzemi ga v izbo, pa bo morda bolje!«

Ciril je ubogal, toda že po nekaj dneh je prišel k duhovniku in mu pojasnjeval: »Sedaj je pa še tesnejše in neprijaznejše v moji sobi.«

Duhovnik je zadovoljno pokimal in ga vprašal:

»Ali imaš tudi kozo, Ciril?«

»Seveda jo imam!«

»Pa še kozo vzemi v izbo!«

Ciril ga je debelo pogledal, toda storil je brez ugovora, kakor mu je bilo naročeno. A že naslednji dan je prišel ves obupan k popu in mu potožil:

»Zdaj pa ne morem več vzdržati. Tele in koza nam napravljata bivanje v koči nemogoče.«

»Spravi ju spet v hlev!« se je glasil duhovnikov veseli odgovor.

Ciril se je zadovoljen odstranil in se ni več prikazal pred njim.

Ko ga je čez nekaj časa srečal duhovnik v cerkvi, ga je hudomušno vprašal:

»No, Ciril, kako se pa sedaj počutiš v izbi?«

In Ciril mu je veselo odgovoril:

»Ker sem spravil obe živali spet nazaj v hlev, je v moji izbi tako udobno in toliko prostora, kakor nikoli prej.«